

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Stanisław Kluza

Oskar Krzesicki

KONIUNKTURA W BANKOWOŚCI

lipiec-wrzesień 2016

ISSN 2392-3733

Badanie okresowe nr 70

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz)
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)
Stanisław Kluza
Oskar Krzesicki
Elżbieta Zybura

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3733

Nr rej. PR 18394

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w bankowości, realizowanego przez IRG SGH według metodyki opisanej na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1) Wskaźnik koniunktury w bankowości	7
	2) Wynik z działalności bankowej (netto)	8
	3) Warunki prowadzenia działalności bankowej	8
	4) Wielkość wypracowanego zysku	9
	5) Jakość portfela należności	9
	6) Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi	10
	7) Wielkość zatrudnienia	10
	8) Czynniki ograniczające rozwój banków	11
	9) Inwestycje kapitałowe	11
	10) <i>Spread</i> (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów	12
	11) Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut).....	12
	12) Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)	12
	13) Ogólna sytuacja polskiej gospodarki	13
	14) Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki	13
	15) Wynik na operacjach <i>reverse-repo</i> (pomniejszony o <i>repo</i>)	13
	16) Poziom inflacji	14
	17) Realna podaż pieniądza	14
III.	SUMMARY.....	15

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W II kwartale 2016 r. wartość wskaźnika koniunktury w sektorze bankowym IRG SGH (IRGBAN) wzrosła, osiągając poziom +38,7 punktu. Wynik ten jest o 26,5 pkt. wyższy od wskazania z poprzedniego kwartału, a także znacząco (o 31,0 pkt.) powyżej oczekiwań wyrażonych przez banki w poprzednim badaniu. Na wzrost wartości wskaźnika bardzo silnie wpłynął wzrost wartości sald odpowiedzi na pytania o wynik z działalności bankowej oraz wypracowany zysk; wpływ wartości salda odpowiedzi na pytanie ankiety o wielkość zatrudnienia był ujemny. Spodziewane jest jednak pogorszenie się sytuacji w bankowości w kolejnym okresie; wartość salda przewidywań wynosi -19,4 pkt.

2. W ostatnim okresie wynik z działalności bankowej (netto) podlegał znacznym wahaniom. W II kwartale 2016 r. wartość salda wzrosła do +60,0 pkt., podczas gdy w I kwartale wynosiła +20,0 pkt. Obecny wynik okazał się lepszy od oczekiwań sprzed trzech miesięcy (o 33,7 pkt.). Przewidywania na kolejny kwartał wskazują na nieznaczny wzrost wyniku z działalności bankowej; wartość salda prognostycznego wynosi +6,7 pkt.

3. W II kwartale 2016 r., podobnie jak we wcześniejszym, wartość salda odpowiedzi na pytanie o ocenę dynamiki warunków prowadzenia działalności bankowej była ujemna i wyniosła -33,3 pkt. Bieżąca ocena jest gorsza od przewidywań sektora sformułowanych w poprzednim kwartale (o 23,3 pkt.). Spodziewane jest dalsze pogorszenie się warunków dla działalności banków (wartość salda prognostycznego równa -13,3 pkt.).

4. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość wypracowanego zysku wyniosła +66,7 pkt. Wzrosła w ciągu kwartału o 31,7 pkt. Z opinii respondentów wynika, że w kolejnym kwartale zyski znacznie spadną; wartość salda prognostycznego wynosi -53,3 pkt.

5. Saldo odpowiedzi na pytanie o jakość portfela zmniejszyło swoją wartość do wysokości -20,0 pkt. Po raz drugi z rzędu liczba banków, których jakość portfela się pogarsza, jest wyższa niż tych, których się poprawia. Obecna wartość salda jest niższa od przewidywanej kwartał temu (o -30,5 pkt.). Banki jednak spodziewają się poprawy jakości portfela w najbliższym okresie (wartość salda przewidywań wynosi 13,3 punktu).

6. Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi nie zmienia się. Wartość salda wyniosła 0,0 pkt. (tak samo jak w poprzednim kwartale). Ponad połowa banków (86,7%) wskazuje na stabilizację w tym obszarze. Spodziewany jest niewielki wzrost zainteresowania usługami bankowymi w III kwartale 2016 r.

7. W II kwartale 2016 r. banki po raz kolejny zadeklarowały chęć zmniejszenia zatrudnienia, jednak słabszą niż przed kwartałem. Bieżąca wartość salda wynosi -10,5 pkt. i jest o 7,7 pkt. wyższa od wartości z poprzedniego kwartału. Banki planują jednak dalsze cięcia w zatrudnieniu w kolejnych miesiącach.

8. W II kwartale 2016 r. przeciętne odczucia dotyczące dolegliwości barier w sektorze bankowym nie uległy znaczącej zmianie. Na pierwszym miejscu banki wymieniają obciążenia podatkowe (62,5%, nieznaczny spadek w porównaniu z poprzednim kwartałem), następnie bariery prawne (62,5% wskazań, niewielki spadek w porównaniu z poprzednim badaniem) oraz bariery związane z niedostatecznym popytem na usługi finansowe (56,3% wskazań). W opinii bankowców w kolejnym kwartale rozwój banków będzie hamowany głównie przez bariery podatkowe i prawne, a także trudną sytuację finansową klientów.

9. Słabnie dynamika inwestycji kapitałowych i banki spowalniają odbudowę swoich pozycji inwestycyjnych (saldo 0,0 pkt. wobec +5,0 pkt. poprzednio). Prognozy respondentów wskazują również na brak inwestycji kapitałowych w kolejnym kwartale.

10. Odsetek banków, które spodziewają się, że wielkość *spreadu* będzie się zmniejszać, obniżył się z 31,6%, do 21,4%, a odsetek tych, które spodziewają się krótkookresowego jego wzrostu, wzrósł z 26,3% do 28,6%. Banki spodziewają się stabilizacji *spreadu* w dłuższej perspektywie. Obecnie 92,3% badanych przewiduje brak jego zmian w horyzoncie 12 miesięcy. Pozostali respondenci prognozują jego wzrost.

11. Ankietowani najczęściej wskazują, że w krótkim okresie wartość polskiej waluty wzrośnie (50% badanych). 25% banków wskazuje na prawdopodobną stabilizację złotego, a pozostałe 25% na możliwy spadek jego wartości w krótkim terminie. Grupa respondentów spodziewających się aprecjacji złotego w długim okresie stanowi 37,5% badanych. Tyle samo banków spodziewa się stabilizacji. Na możliwą deprecjację wskazuje 25% respondentów.

12. W formułowanych krótkoterminowych prognozach 93,8% respondentów z sektora bankowego uważa, że stopy procentowe zostaną utrzymane na obecnym poziomie. Pozostali przewidują ich obniżenie. Zdaniem banków, wysokość stóp procentowych nie zmieni się również w perspektywie 12 miesięcy.

13. Od IV kwartału 2008 r. większość respondentów badania koniunktury w sektorze bankowym niezmiennie prognozowała stabilizację sytuacji gospodarczej w kraju. Podobne opinie dotyczą również III kwartału 2016 r. Odsetek respondentów spodziewających się braku jakichkolwiek zmian sytuacji gospodarczej w krótkiej perspektywie wynosi 80%. Pozostałe banki wskazują na pogorszenie się (13,3 %) lub poprawę sytuacji gospodarczej (6,7%). Należy się zatem spodziewać utrzymania ścieżki wzrostu gospodarczego na podobnym do dotychczasowego poziomie w najbliższym okresie. Prognozy długookresowe również wskazują na utrzymanie się dotychczasowej tendencji rozwojowej.

14. W ostatnim okresie sytuacja sektora finansowego na tle innych sektorów gospodarki zaczęła się gwałtownie pogarszać. Obecnie, siódmy kwartał z rzędu, odsetek banków negatywnie oceniających sytuację sektora finansowego przewyższa odsetek tych, którzy oceniają ją pozytywnie. Odsetek respondentów przewidujących brak jakichkolwiek zmian sytuacji sektora w krótkiej perspektywie wynosi 37,5% (w poprzednim kwartale 30%). Pozostali respondenci wskazują na negatywne krótkookresowe perspektywy dla branży finansowej (62,5%, podczas gdy w poprzednim kwartale 65,0%). Żaden bank nie spodziewa się poprawy sektora na tle innych branż. Przewidywania długookresowe są nieco bardziej optymistyczne – 6,3% ankietowanych wskazuje na możliwą poprawę sytuacji, a 56,3 % na pogorszenie.

15. 86,7% ankietowanych banków przewiduje utrzymanie się obecnego wyniku na operacjach *reverse-repo* w III kwartale 2016 r. Pozostali wskazują po równo na pogorszenie się i polepszenie wyniku. Zdolność generowania zysków z operacji *reverse-repo* prawdopodobnie utrzyma się również w długim okresie (spodziewa się tego 78,6% banków).

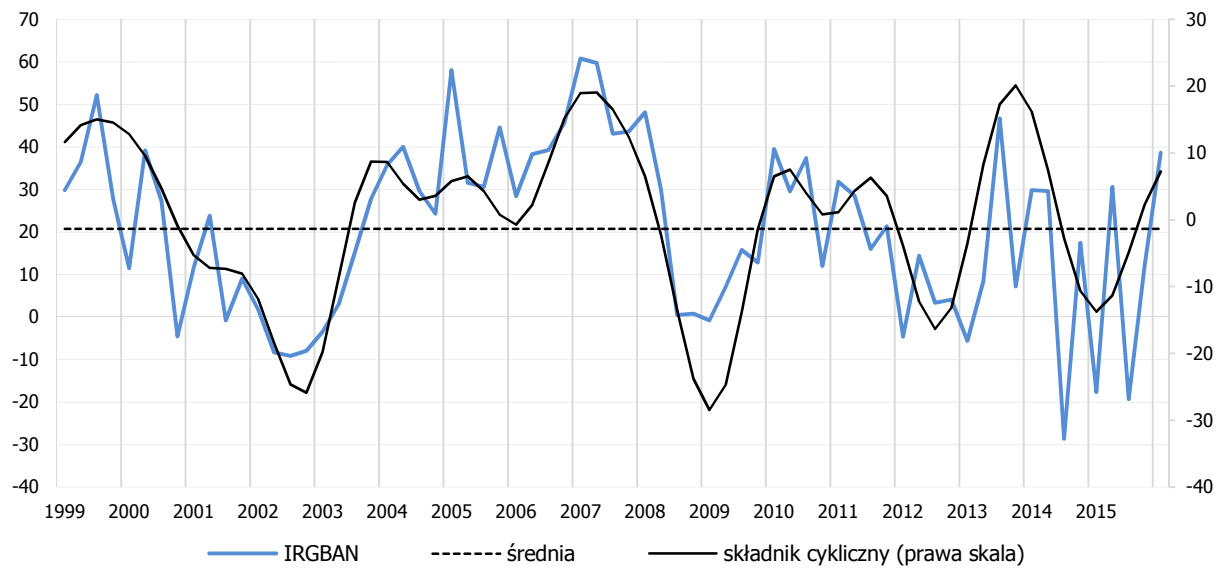
16. Deflacja sięgnęła w lipcu 2016 r. poziomu -0,3% w ujęciu rocznym. Jest to głównie wynik utrzymywania się niskich cen surowców. Respondenci z sektora bankowego spodziewają się odwrócenia się tej tendencji już w najbliższych miesiącach. 75% badanych przewiduje wzrost cen w III kwartale 2016 r. Pozostali prognozują utrzymanie się cen na niezmiennym poziomie (25%). Oczekiwania dotyczące inflacji w długim okresie są pod wpływem czynników popytowych i tym

samym zdecydowanie silniej zorientowane na możliwy wzrost inflacji. Obecnie aż 93,8% respondentów spodziewa się jej przyspieszenia, a jedynie 6,3% oczekuje, że dynamika cen nie ulegnie zmianie.

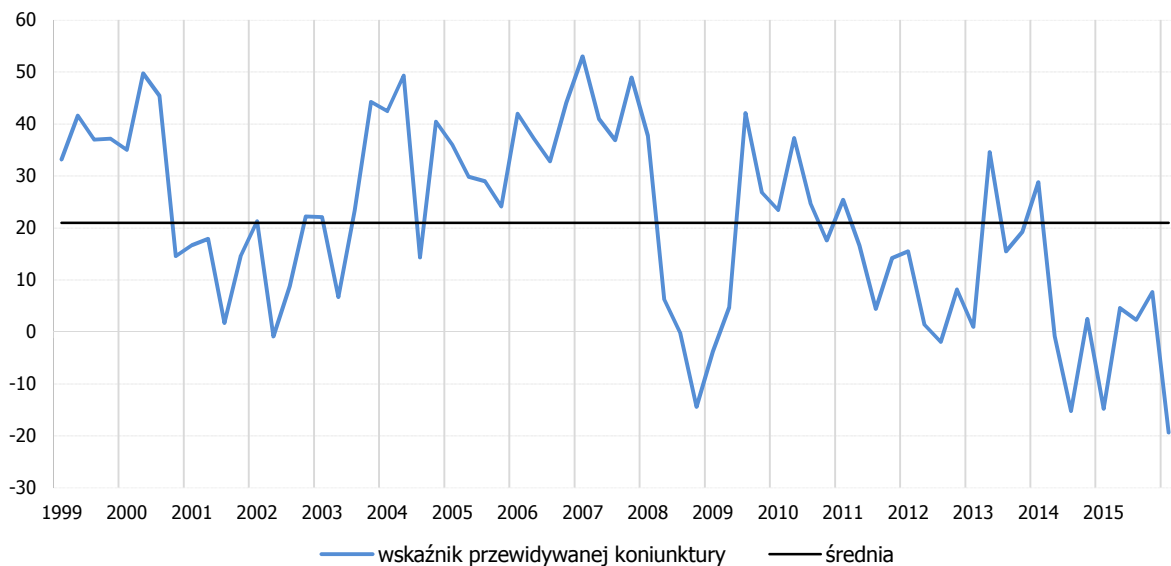
17. Przewidywania dotyczące kształtowania się realnej podaży pieniądza w krótkim okresie wskazują na jej zdecydowany wzrost (62,5%) lub stabilizację (37,5%). Wzrostu podaży w nadchodzącym roku (kolejnych 12 miesiącach) spodziewa się 81,3% badanych, a 18,8% wskazuje na brak zmiany. Nikt nie spodziewa się jej spadku.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

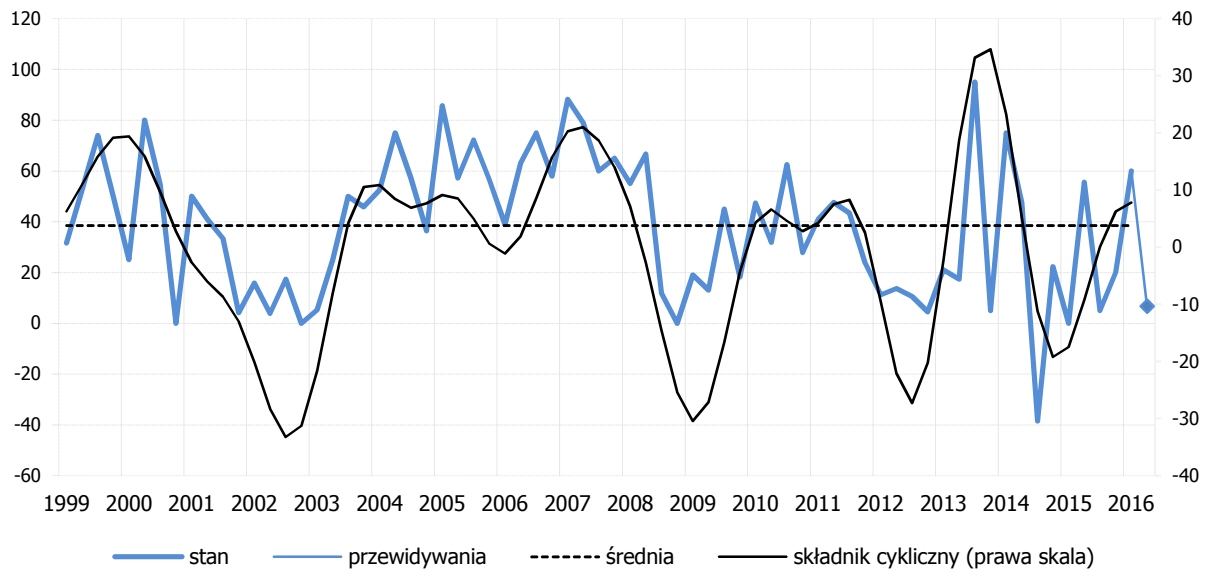
1. Wskaźnik koniunktury w sektorze bankowym

	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016
wskaźnik koniunktury (IRGBAN)	17,4	-17,7	30,6	-19,3	12,2	38,7
wskaźnik prognozowanej koniunktury	2,5	-14,8	4,6	2,3	7,7	-18,4

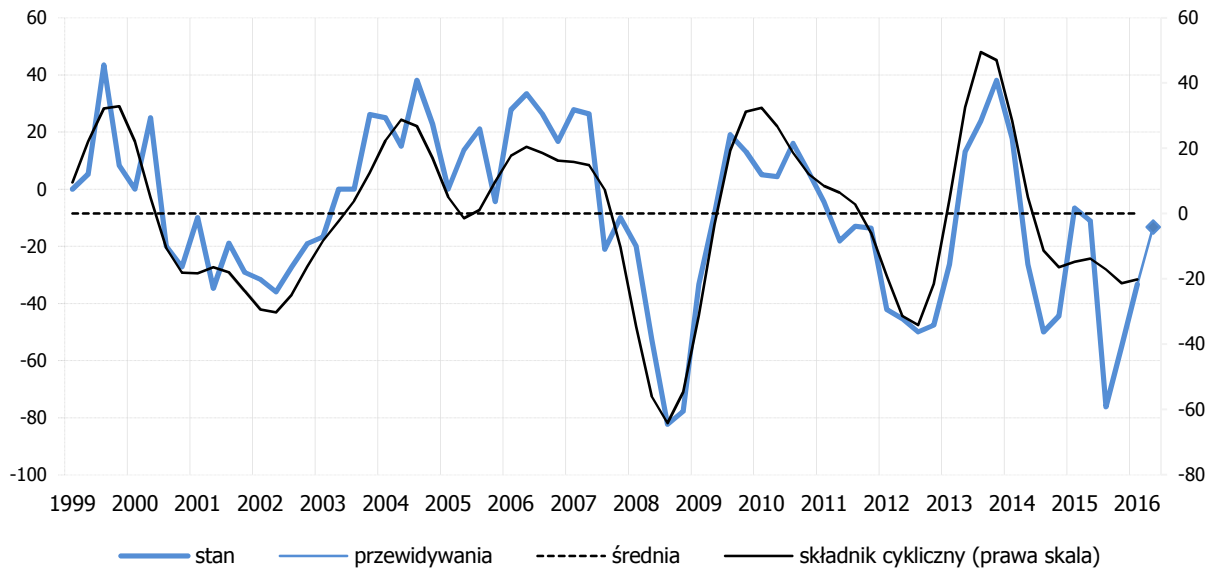

2. Wynik z działalności bankowej (netto)

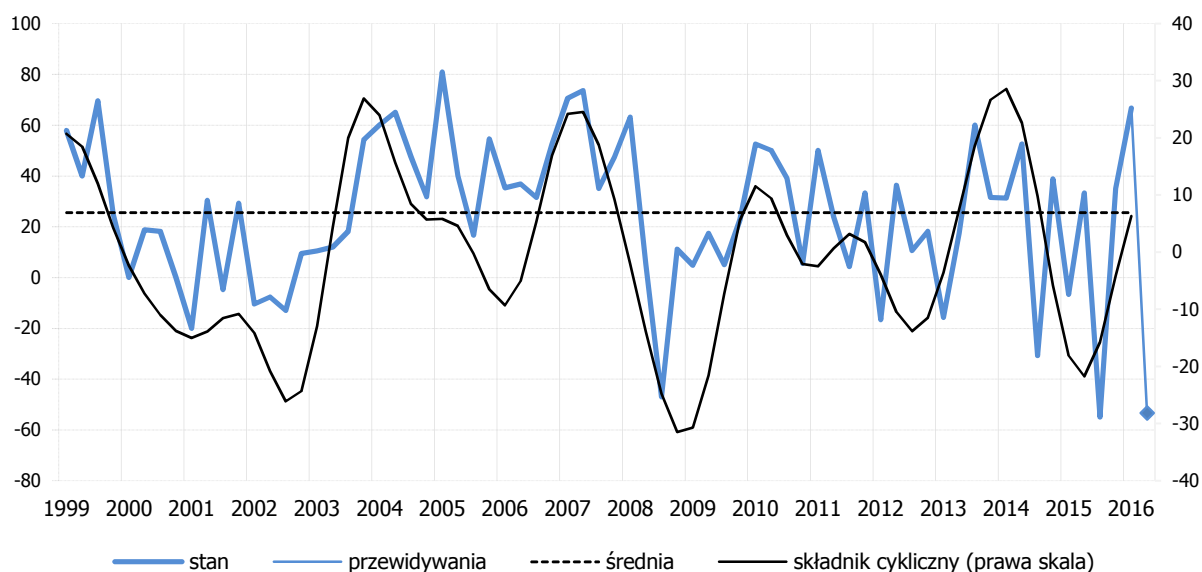
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	40,0	61,1	40,0	45,0	80,0	40,0
2. brak zmiany	20,0	33,3	25,0	30,0	0,0	26,7
3. spadek	40,0	5,6	35,0	25,0	20,0	33,3
saldo (1.-3.)	0,0	55,5	5,0	20,0	60,0	6,7

3. Warunki prowadzenia działalności bankowej

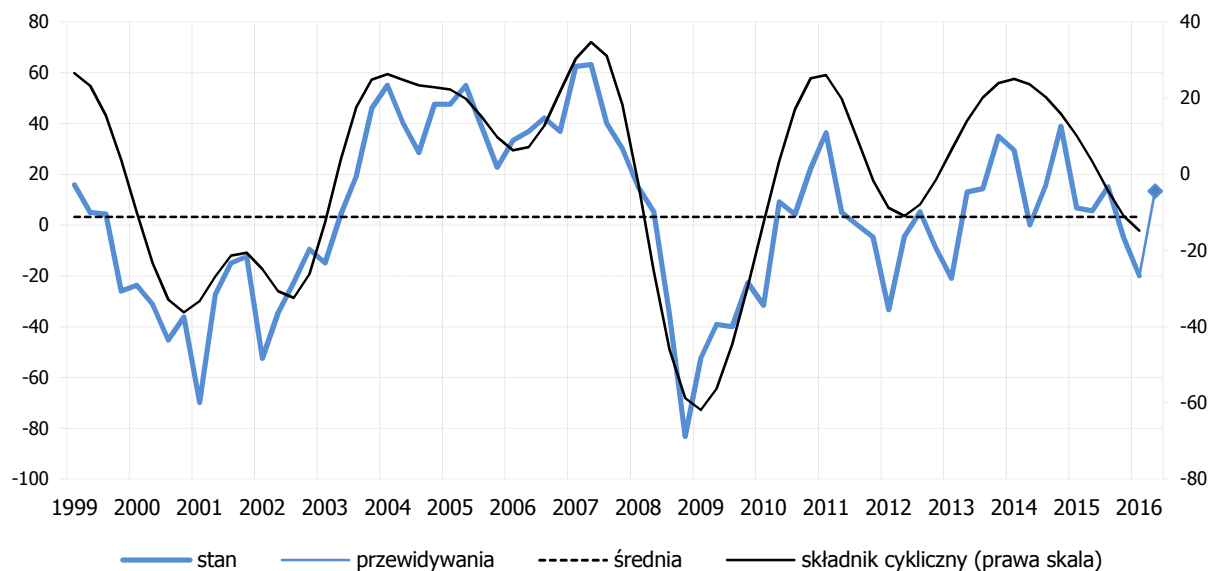
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. poprawa	6,6	5,6	0,0	5,0	0,0	6,7
2. brak zmiany	80,0	77,8	23,8	35,0	66,7	73,3
3. pogorszenie	13,3	16,7	76,2	60,0	33,3	20,0
saldo (1.-3.)	-6,7	-11,1	-76,2	-55,0	-33,3	-13,3

4. Wielkość wypracowanego zysku

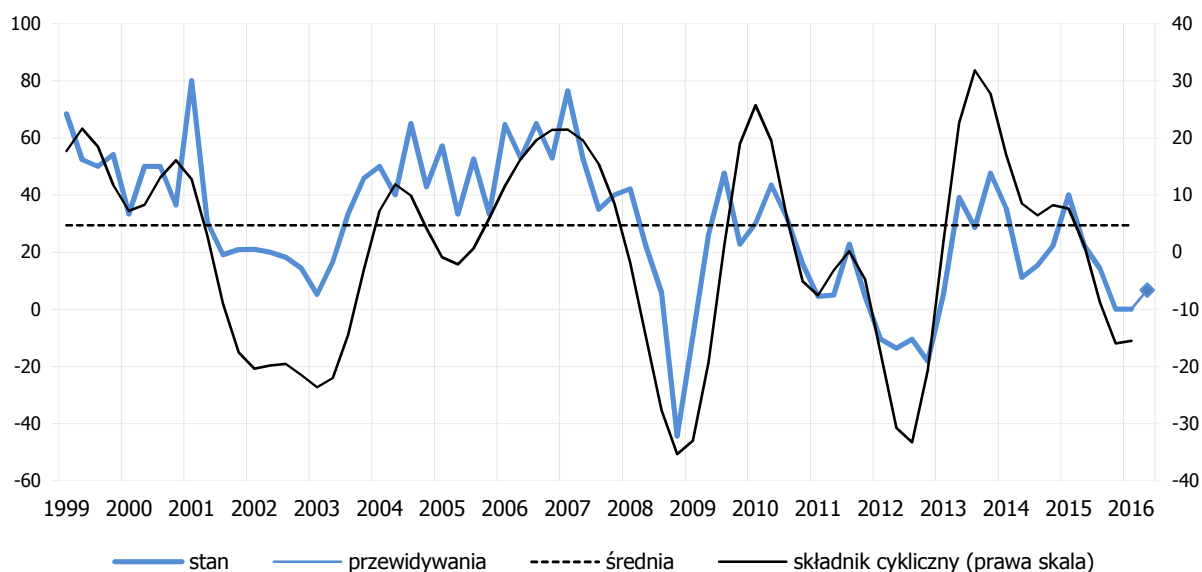
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	33,3	55,5	15,0	60,0	80,0	13,3
2. brak zmiany	26,7	22,2	15,0	15,0	6,7	20,0
3. spadek	40,0	22,2	70,0	25,0	13,3	66,7
saldo (1.-3.)	-6,7	33,3	-55,0	35,0	66,7	-53,4

5. Jakość portfela należności

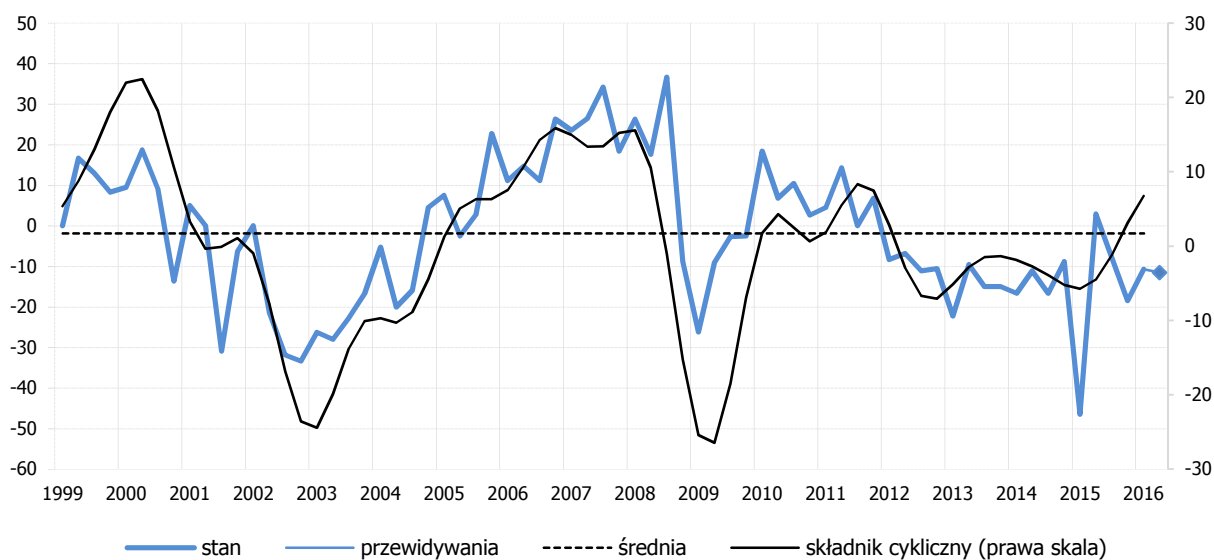
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. poprawa	26,7	22,2	25,0	20,0	20,0	13,3
2. brak zmiany	53,3	61,1	65,0	55,0	40,0	86,7
3. pogorszenie	20,0	16,6	10,0	25,0	40,0	0,0
saldo (1.-3.)	6,7	5,6	15,0	-5,0	-20,0	13,3

6. Ogólne zainteresowanie klientów usługami bankowymi

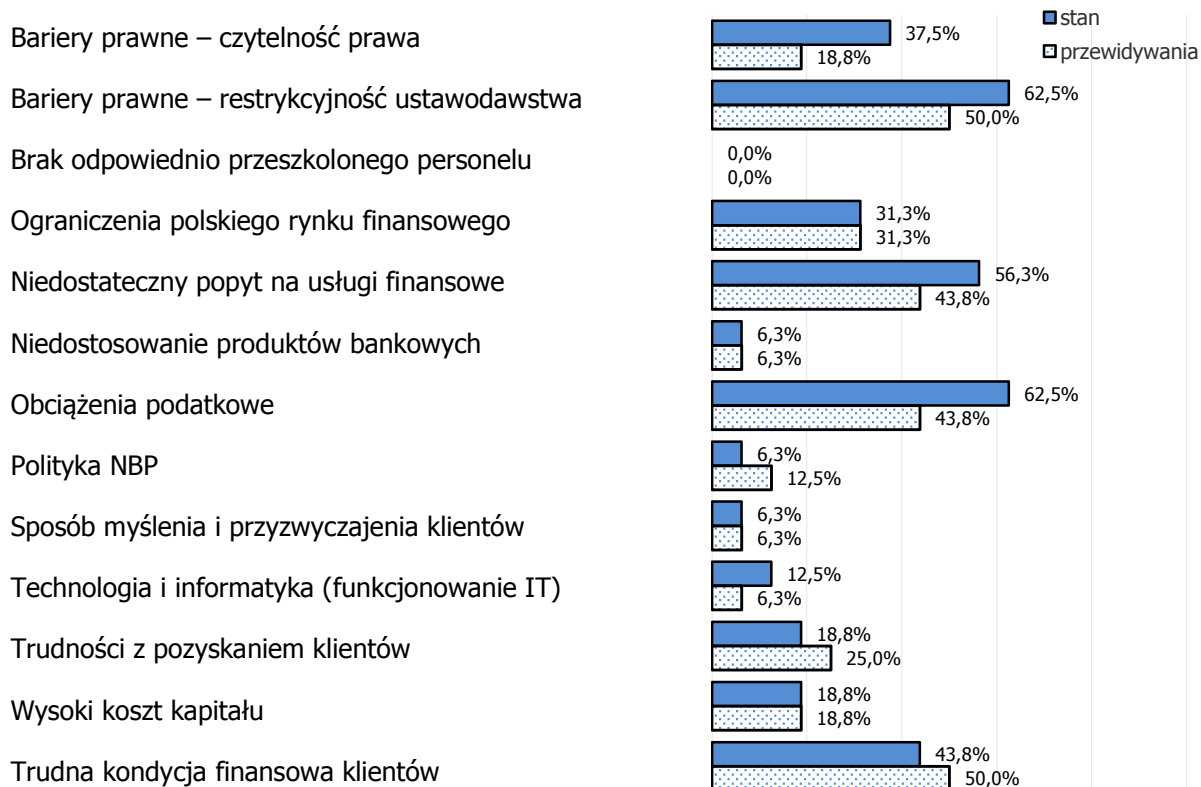
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	46,7	27,8	19,0	10,5	6,7	6,7
2. brak zmiany	46,7	66,7	76,2	79,0	86,7	93,3
3. spadek	6,7	5,6	4,7	10,5	6,7	0,0
saldo (1.-3.)	40,0	22,2	14,3	0,0	0,0	6,7

7. Wielkość zatrudnienia

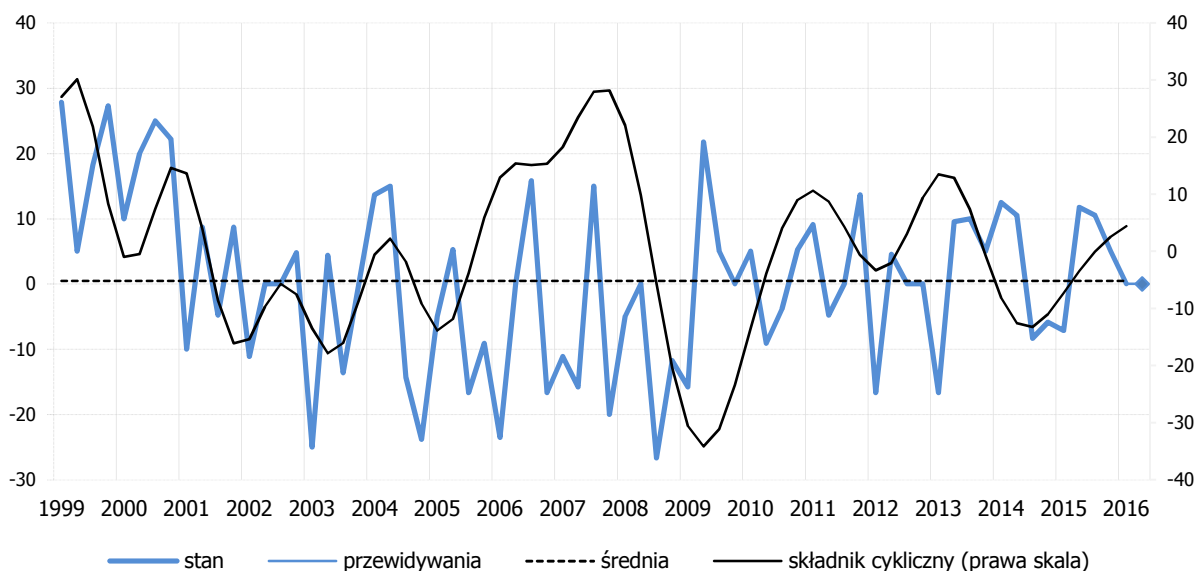

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost >2,5 %	0,0	5,9	0,0	0,0	0,0	0,0
2. wzrost <2,5 %	0,0	23,5	10,5	10,5	14,3	0,0
3. brak zmiany	21,4	41,2	63,2	47,4	50,0	76,9
4. spadek <2,5 %	64,3	29,4	26,3	36,8	35,7	23,1
5. spadek >2,5 %	14,3	0,0	0,0	5,3	0,0	0,0
saldo (1.+2.-4.-5.)	-46,4	2,9	-7,9	-18,4	-10,7	-11,5

8. Czynniki ograniczające rozwój banków

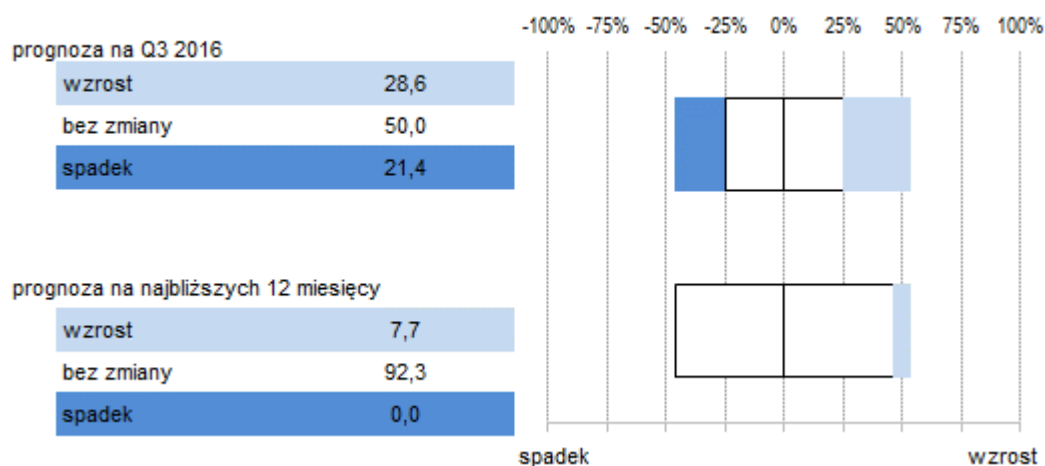

9. Inwestycje kapitałowe

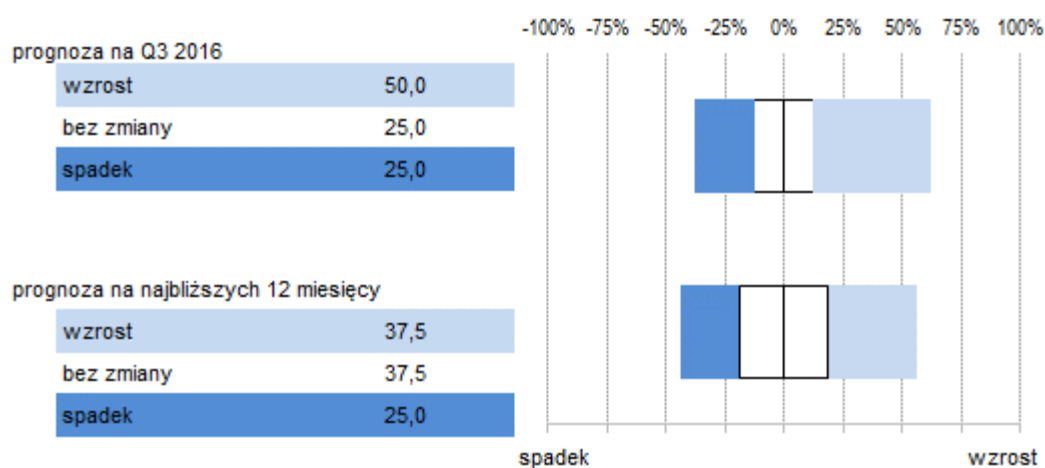

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016	Q2 2016	przewidywania
1. wzrost	7,1	17,7	10,5	10,0	13,3	6,7
2. brak zmiany	78,6	76,5	89,5	85,0	73,3	86,7
3. spadek	14,3	5,9	0,0	5,0	13,3	6,7
saldo (1.-3.)	-7,1	11,8	10,5	5,0	0,0	0,0

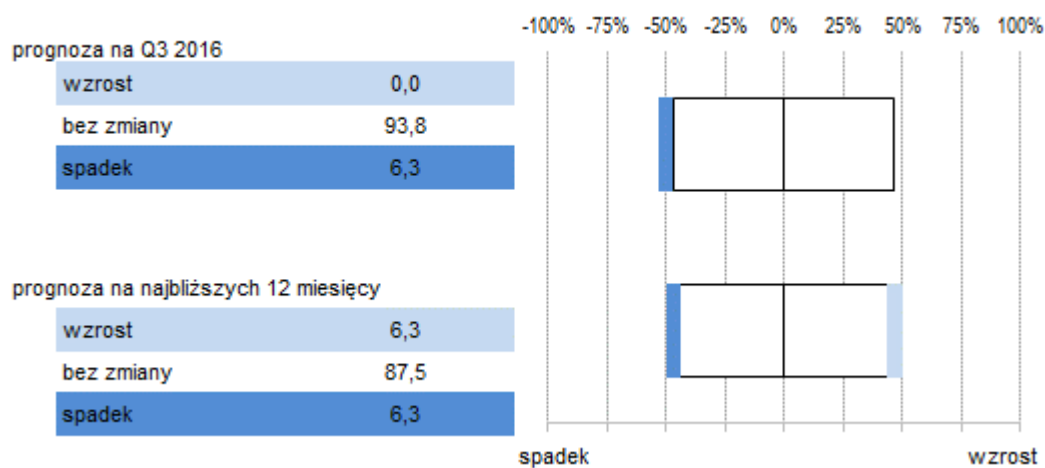
10. Spread (rozstęp) między oprocentowaniem kredytów i depozytów

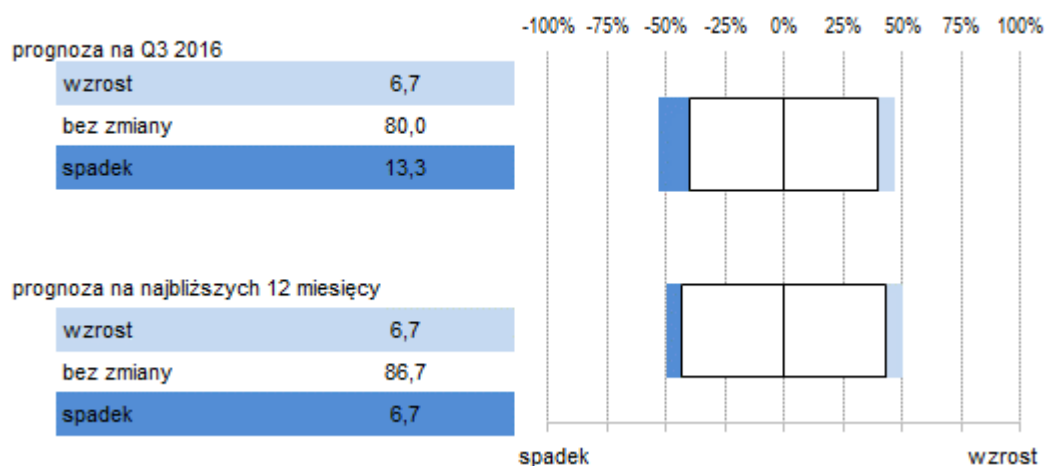
11. Kurs PLN względem parytetu (koszyka walut)

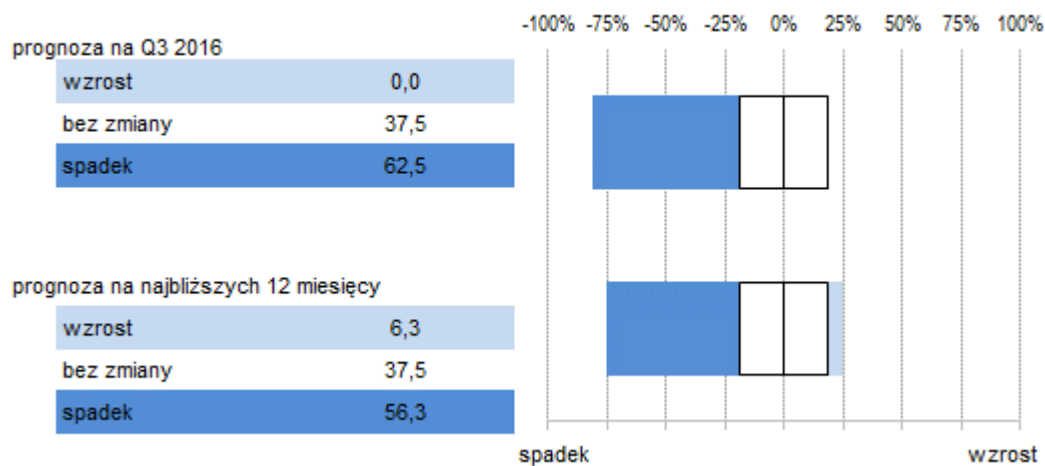
12. Stopy procentowe NBP (ogólna tendencja)

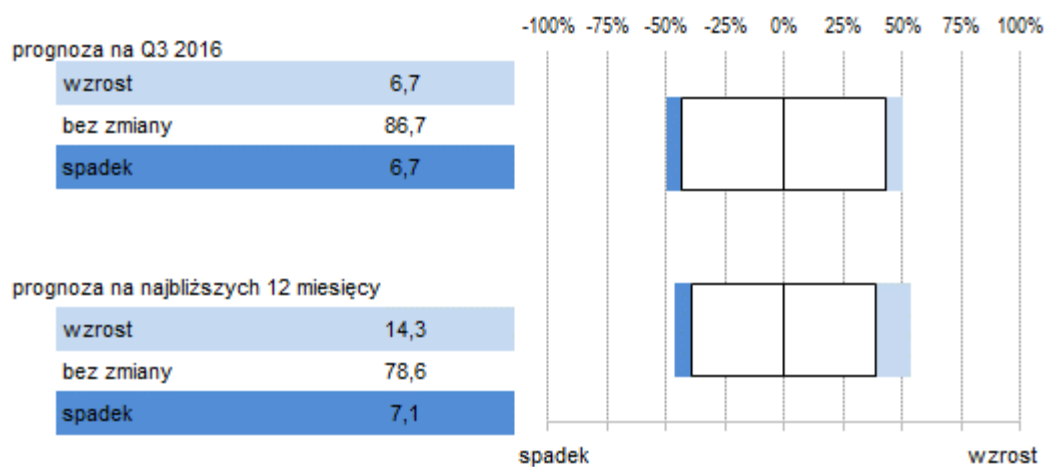
13. Ogólna sytuacja gospodarki polskiej niezależnie od sytuacji sektora finansowego

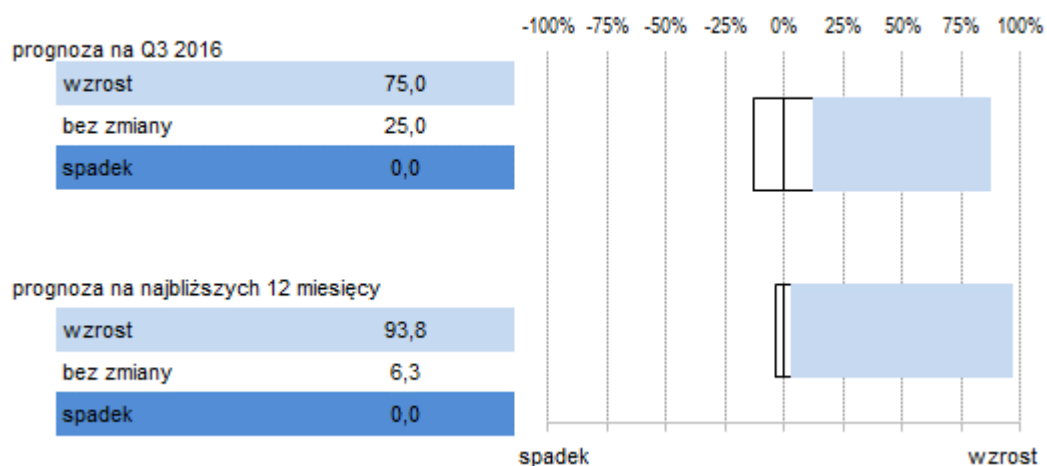
14. Ogólna sytuacja sektora finansowego na tle polskiej gospodarki

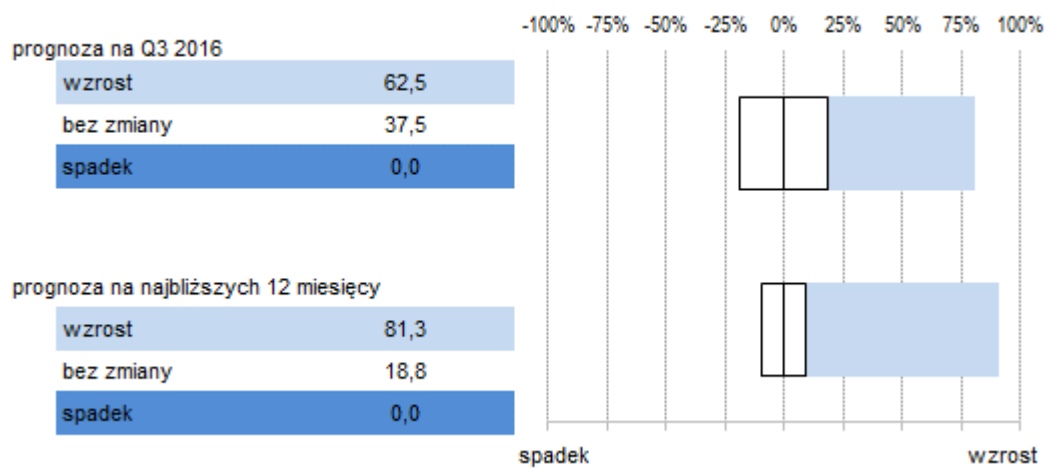
15. Wynik na operacjach *reverse-repo* (pomniejszony o *repo*)

16. Poziom inflacji

17. Realna podaż pieniądza

III. SUMMARY

In the 2nd quarter of 2016 the IRG SGH banking confidence indicator (IRGBAN) increased from 12,2 pts to 38,7 pts. That was mainly caused by an increase in the balances of the result on banking activity and of profits. The third component of the indicator – the balance of employment contributed negatively. According to banks, they face some very serious issues now. The most significant ones are the new taxation imposed on assets and constant pressure on FX mortgage loans conversion to PLN. Both factors combined may seriously diminish banks' profits. However, the FX conversion law project was proposed to pay back FX spreads only, while conversion is to be achieved by changing the risk weights on those assets. Still, putting all those factors together, banks tend to be very pessimistic about their business prospects.